

ISSN 1900 8431

سالى نۆزدە يەم

هەتوان

ISSN 1900 8431

ژمارەى ٢٢٤ گەلاوێژى ٢٧٢٠-كوردى/ جولای ٢٠٢٠-زاینى

گۆڤاریكى پزىشكى و تەندروستى گشتى مانگانە يە

سورینچكە سوۆ

I
S
S
U
E
1
9
N
O
V
E
M
B
E
R
2
0
2
0
J
U
L
Y

2020

General Monthly Medical Journal

www.hatwan.org

hatwan@gmail.com

بۆ چاره سەرى قەلەوى پەيوەندى بگه بـ

07727007171

هه توان

کۆتاریکی پزیریشکی و تەندروستی کشتیی مانگانە
سالی نۆزدهیهه ژماره ۲۲۴ ی گه لایوژی ۲۷۲۰ / جولای ۲۰۲۰

<p>خواهنی ئیمتیازو سه‌رنوسه‌ر: پرۆفیسۆر دکتۆر هیوا عمر احمد</p> <p>ده‌سته‌ی نووسه‌ران دکتۆر مه‌دی عزیز کاکي دکتۆر عدنان عبدالله کاکي دکتۆر ئازاد نوری دکتۆر شکار له‌تيف دکتۆر هه‌لۆ هیوا عمر احمد دکتۆر شه‌هین هیوا عمر احمد دکتۆر چرۆ محمد عبدالله دکتۆر لیلی عبدالکریم</p> <p>کۆمپیوتەر و تایپ ژین عمر فرج</p> <p>چاپی به‌رگ چاپخانه‌ی بینایی</p>	<p>هه‌ر باب‌ه‌تانه بۆئۆنهره‌وه</p> <p>سورینچکه سو ل QELEWII W DJEZINDAYY ل ۲۴</p>
---	---

le çalakii enzimekani maytokondryai mindali kêş asayi û qelewda bedii kra. derkewtekan peywestiş bûn be kembûnewey rêjey be fsforkrdni okscinkrd ke lebari asayi da le mindali .qelewda debinrên raportekan hawkat bas lewe deken ke take qelewekan xaweni maytokondryai bçûktr û xawen twanay berhemhênani wuzey kemtrn beberawrd legel hawta kemkêşekanyanda. taybetmendyeki gewrey dikey kesani qelew britye le bergrii beramber be ensolin, ke renga derencami goran le frmani asayi maytokondryada bêt. le mindalanda, twêjinewekan selmêneri ewen kewa, kembûnewey krdari befsforkrdni okscinkrd lenaw maytokondryai xaney masulkekani pelepeykerda zor peyweste be serheldani bergrii

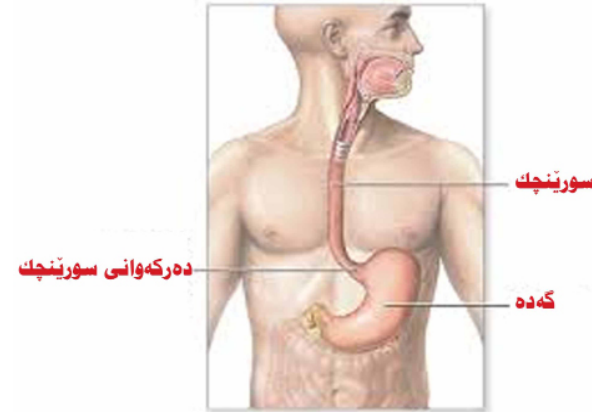
سورینچکەسو

پروفیسۆر دکتۆر هیوا عمر احمد

چاویپیکەوتنی تەلەفزیۆنی ن، ر، ت نوسینەوہی ژین عمر

maytokondryada behoy bazdani dyarikrawewe ke le trši nawkii di ên ei maytokondryada rûdeden. serheldedat. behoy taybetmendye bneçeyyekey ke hawjyanii nawekiye. maytokondrya detwanêt parêzgarii zorêk le yeke têkşkênerekaniî bkat ke leprosey gwastnewey eliktron û drûst krdni wuzey ei.ti.pi da bo bayouze û nardni signal beşdarn. binrawe ke kembûnewe le jmarey maytokondrya û lekarkewtnyan takekan berew tûşbûn be qelewii deben. em çemkeş lepaş twêjineyeyek leser komelêk cmki fnlendi bedyarkewt. tyaida cyawazii le jmare û çalaki zindepali wuzey nêw xaney eu cmkane derxst ke lerruuy bomaweyi yewe hawşêwebûn û lerruuy kêşewe cyawazii berçawyan lenêwanda bû. cge leweş. cyawazii

سورینچک پیکهاتەکهی چۆنه ؟
سوتانهوهی سورینچک چیه ؟
تەمەن تا چەند هۆکاره ؟

ئەوکه سانهی
که کیشیان
زۆره تا چەند
ئەبیته هۆکار
بۆ سوتانهوهی
سورینچک ؟

سوتانه‌وه‌ی سورینچک چیه ؟

و/ سه‌ره‌تا با بزاین سورینچک چیه ئەو بۆرییه که له گه‌رووه‌وه خواردن ئەبات بۆ گه‌ده .

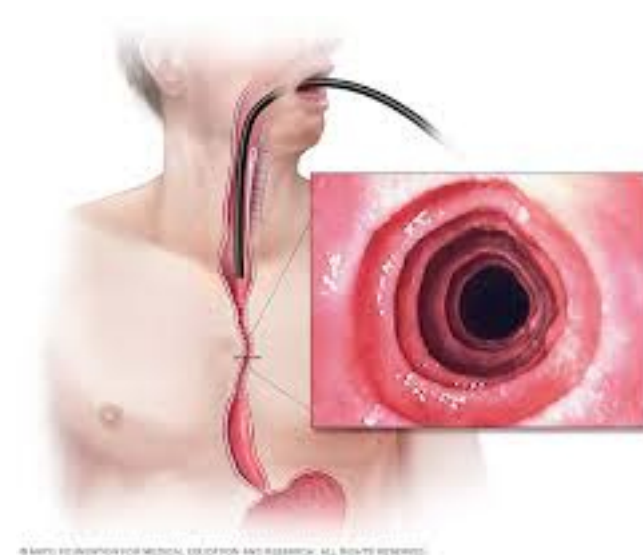
سوتانه‌وه مه‌به‌ستمان له چیه پیشی ئەوتریت (ئیلتیهاب) به عره‌بی , من پیشی ئەلیم (سورینچکه سو) واته سو‌ی سورینچک , سو‌ش بریتیه له چاوگی وشه‌ی سوتان ئیلتیهابیش له‌وه‌وه هاتوو . واته سورینچکه سو بریتیه له سوتانه‌وه‌ی ئەو بۆرییه که

raportekan pêşnyari hebûni peywendi qelewi be têkçûni balans le prosekani lkan û kert bûnewe deken, ke deguncê beşêweyeki djwar karbkate serşêwe, qebare, jmare yaxud tundutolii maytokondrya. lekarkewtni maytokondrya beyekêk le serekitrin beşdariker le serheldani çendin .nexoşii mitabolizmiidadenrêt eu twêjinewe nwêyaney Leser ajelan encam drawn, karigerii qelewii daykan û xwardni çewrii berzi paş leşirbrinewe Leser rêkxere serekyekani lkan û kert bûni maytokondryaii rûn dekenewe. qelewii daykan beşêweyeki wêranker amancekani maytokondrya degorêt, ke emeş debête hoy lekarkewtni maytokondryakan û zyad bûni metrsii tûşbun be qelewii. gorankarii çawerwankraw le bayouzey

wreftariyekan bê

gorane maytokondryaiyekan le qelewi da maytokondrya rolêki sereki le rêxstni zindepali çewryekanda degêrêt. Ileseretawe û katêk bri çewri û niştnekey le cgerda zyaddeken, rêjey krdari bêta oksideyşn berew zyad bûn deçêt. leakamda, çend xoguncandnêki zindepali rûdeden, ke leakamda debne hoy lekarkewtni maytokondryakan. parêzgarii le maytokondryai xanekan beşêweyeki serekii le rêgey proseyan lkan û kert bûnewe rûdedat ke debête hoy çakkrnewey maytokondrya têkşkawekan û dûrxstnewey ewaneyan ke derfeti çakkrneweyan. ledest dawe

خواردن له گهروهوه ئه گهيه نيته گه ده .

پرسیار / دیارترین نیشانهی سوتانهوهی سورینچک چیه ؟

و/ دیارترین نیشانهی سوتانهوهی سورینچک ئازاریکه له ناوهپاستی سنگدا , که زۆر جار ئازارهکه نهخۆش واههستهکات ئازاری دله .

ئەم ئازارە ھەندىك چار سوتانەوھشى لەگەڵدايە پيشى
ئەوترىت (دڵە كزى)

نەخۆش لەگەڵ ئەم ئازارەدا ھەناسەشى توند ئەبىت ،

dje zindegiyekan, gorankarii gewre le şêwazi jyan bo çendin sal wek, xorak, rewti çalakii, wa danrawn ke lenêwan hereserekitrin eu hokaranedan ke rêjey tûşbûn be qelewii ziyad deken, belam peywendii nêwan qelewii û çalaki fizyayii û xorak tenha beşêki kemi eu barudoxe pêkdehênn ke hêştas pêwiste çareserbkrêt. çend dozineyewek nişanderi ewen ke bohêlekan rolêki serekii le destnişankrdni metrsii tûşbûn yaxud bergri krdni takêk le tûşbûn be qelewii da debinn. hawkat eu peywendye grngey nêwan hokare vayrosyekani wek grûpi edinovayres û qelewi û ziyadbûni kêş le mrov da heye basyan lêwekrawe. hokarii qelewii hêştas betewauy nezanrawe, belam bawer wehaye ke akamêki karlêke alozekani nêwan hokare jingeyi û bohêli

daniştuwani cihan kêşyan zyade û
 le metrsii berzi tûşbûn be qelewi û
 .derdedaryekani dikedan
 têbini krawe ke bekarhênani
 dermane dje zindegyekan, jingey
 mikrobii rixolekan degorêt, emeş
 deşê karbkate ser zindepali çewri
 û mrov berew tûşbûn be qelewi
 bbat. eu zyadbûney le kêşi ajele
 bexêwkrawekanda têbinikrawe le
 duay çareserkrdnyan be dermane
 dje zindegyekan gewahiderêki
 aşkray em rastyeye. serbari
 eme, derkewtuwe ke berkewtn
 be dermane dje zindegyekan
 leseretay peydabûni jyanda, karigerii
 drêjxayeni leser jingey mikrobii
 rixolekan, pêkhatey leş, zindepal
 û tûşhênan be qelewi û nexoşye
 peywendidarekan be besalaçûnewe,
 debêt. cge le bekarhênani dermane

هه‌ندیك جار ئازاره‌كه تا قورگی ئه‌پوات به‌هۆی گه‌پانه‌وه‌ی
 ئه‌و ترشه‌ لۆگه‌ له‌ گه‌ده‌وه‌ بۆ قورگ و قورقورپاگه‌ .

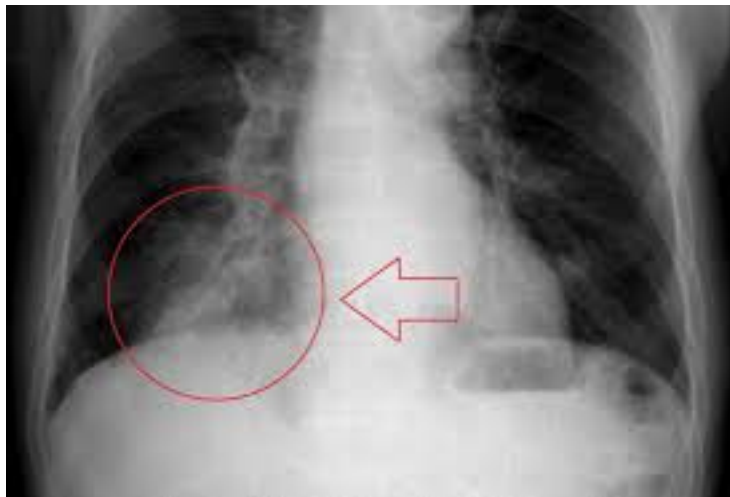

من هه‌ندیك جار له‌نه‌خۆشدا بینیومه‌ قورگیشی نوساوه‌

به‌هۆی گه‌پانه‌وه‌ی
 ئه‌و ترشه‌ له‌ ده‌مه‌وه‌
 بۆ بۆری هه‌وا ,
 كه‌ كار له‌ ده‌نگه‌
 ژيكان ئه‌كات و
 ده‌بیته‌ هۆی قورگ
 نوسان .

ئەم نیشانانەش پلەى ھەيە ئەگەر مامناوەند و قورس بوو
ئەم ترشەلۆگانە ئەگەر پیتەوہ بو سیهکان توشى (سيه سۆ)
ئەکات واتە سوتانەوہى سيهکان .

لەوانەيە نەخۆش توشى
ھەناسە توندى و کۆکە و
بەلخەمى ھەبيت و ھەر
ئەوئەندەى نەخۆش پالکەوت
وا ھەستەکات شتیک لەناو
قورگيدايەو ترشەلۆگیک
گەپاوەتەوہ بو قورگ و
قورگراکەى .

em helkşane cihanye xêrayei qelewii
.kontrol bkrêt
begwêrey raportekani rêkxrawi
tendrûstii cihanii, berblawii cihanii
٢٠١٤ qelewii le gewresalan da le sali
mlyon kes, ٦٠٠ da geştuwete zyatr le
١٣ û wa xemlênrawe ke bgate rêjey
lesedi koy jmarey gewresalani cihan.
da, rêjey ٢٠١٤ û ١٩٨٠ lenêwan salekani
qelewii dûhêndebuwe, raportekan
wabas deken ke lecihanda, dûrgekani
zeryai hêmin berztrin rêjey qelewi
yan le nêwandaye, hawkat nzmtrin
rêjeş le wlatani asyada têbinikrawe.
herçende eurupa û bakûri emrika
beşêweyeki çespaw derkewtûn ke
rêjey qelewi tyayanda berzbêt, rêjeke
le wlatani efriqi û rojhelati nawerastda
beşêweyeki zor goraw û nacêgire.
çend raportêk eweyan derxstuwe
ke benzikeyi, yek Leser sê y sercemi

serheldani qelewi û akame tendrûstye
 djwarekanida hengawi nawe.
 beşêweyeki serncrakêş, kemxorakii
 wa bas krawe ke lerêgey gorane
 bomaweyye negerawekanewe debête
 .hoy tûşkrdni takekan beqelewii
 emeş karigerii heye Leser tendrûstii
 gştii, çûnke pêwiste hewlekan bo
 destnişankrdni kêşey kemxorakii lew
 wlataney legeşekrdndan bemebesti
 bergrtn Leserheldani qelewii hawseng
 bkrên. derkewtuwe qelewii, takekan
 berew tûşbûn beçendan nexoşii
 drêjxayeni peywest be temen
 berêdekat, wek berzbûnewey
 metrsii tûşbûn be (şekre, berzefşari
 xwên, şêrpence, nexoşyekani dl û
 lûlekani xwên, xewe henasebrê,
 daxurani cumgekan, hewkrdnekani
 dewruberi ddan û pûk, çewrye reqbûni
 xwênberekan û htd.) kewabê grnge

لهوانه يه نهخۆش هیندیکی زۆر برشیتهوه و خواردنهکانی
 پۆژی پیشوی تیدابیت .
 نهخۆش ههناسهی بۆگه نئه بیته و بۆنی ده می دیت و ورده
 ورده خواردنی بۆ ناخوریته و خواردنهکە ی که ئه یخوات به
 سهختی بۆی ئه چیتته خوارهوه به تاییهت خواردنی پهق .
 ههندیکی جار نهخۆش تایی بهرزی لیدیته وهک ماکیک له
 ماکهکانی سورینچکه سو یان سیه سو واته سوتانهوهی
 سیهکان .

پرسیار / جگه له گه رانه وهی
 ترشه لۆگ له گه ده وه بۆ سورینچک
 چ نهخۆشیه کی تری باوی سورینچک
 هه یه ؟

و/ سورینچک سوتانه وهی هه یه وهکو هه موو شوینیکی
 جهسته وه هه وی هه یه که پیی ئه وتریته (قرحه) واته
 برینیکی دروست ئه بیته ئه ویش له ده رئه نجامی سوتانه وه و

له ئەنجامی گەرانەوهی ئەو ترشه‌لۆگە .

له‌وانه‌یه سورینچک بته‌قیٔت به‌تایبته له‌وانه‌ی که مه‌ی
زۆر ئە‌خۆنه‌وه یان خواردنیکی زۆر ئە‌خۆن و به‌سه‌ریا
ئە‌رشینه‌وه له‌وانه‌یه سورینچکیان بته‌قیٔت

Qelewii w djezindegi

Dktor bawan mhemed ceza

qelewii, qeyranêki tendrûstii cihani
qelewii be bwarêki gewrey cêbayexi
zorêk le wlate geşesenduwekan û eu
wlataneş dadenrêt ke le geşekrdndan,
eweş bewhoyei ke qelewi hokarêki
nasrawi tûşhêneri çendan barudoxi
tendrûsti nexwazrawe. leêstada
bari tendrûsti gştii lew wlataney le
geşekrdndan rûberuuy bargranii
kemxorakii û nexoşye gwazrawekan
debêtewe û berew xraptriş leduay

يان بەشى خوارەوہى سورينچكيان توشى خوین پیزی
ببیت .

هەندیک جاریش سورینچک توشى خوینبۆرییه گمۆل ئەبیت

ئەوگەسانەى كيشەى سورينچک و هەوى گەدەيان هەيه ؟

دکتۆر/ بۆچارەسەرى هەندیک خۆپاریزی و هەندیک
دەرمانە .

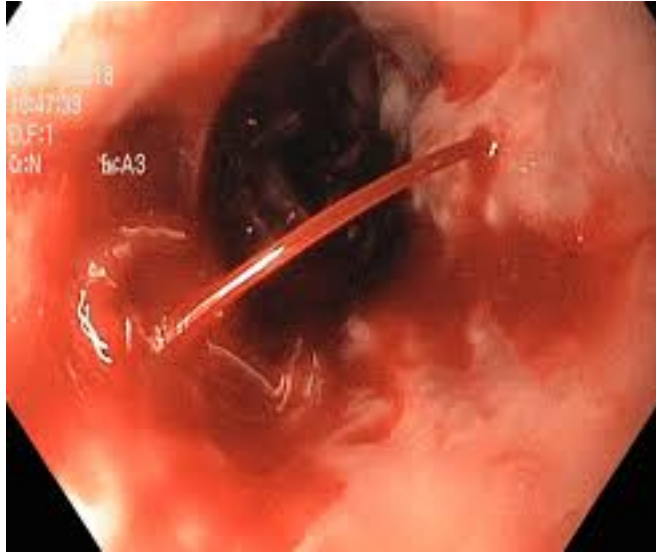
خۆپاریزیەکان ئەبیت نەخۆش کەم کەم و زوو زوو بخۆن
و ئەبیت خۆيان لە هەندیک دەرمان دوورخەنەوہ و
ئەبیت دەرمان بە دلێ ناشتا نەخوریٹ . نەخۆش خۆى
دوورخاتەوہ لە خواردنى زۆر گەرم زۆر ترش زۆر سارد زۆر
توند ، زۆر شیرين ئەم ھۆکارانە ئەبنە ھۆى کرانەوہ يان
شلبوونەوہى دەرکەوانەکە .

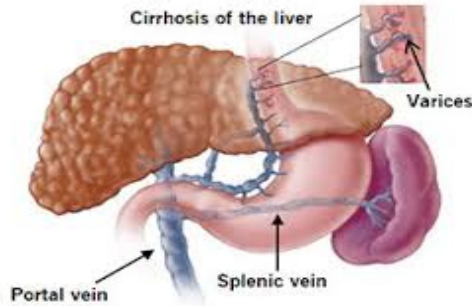
هەتوان سالى نۆزدەييەم ژمارە ۲۲۴ ی گەلاویژی ۲۷۲۰/جولای ۲۰۲۰ز

هەتوان سالى نۆزدەييەم ژمارە ۲۲۴ ی گەلاویژی ۲۷۲۰/جولای ۲۰۲۰ز

و ئەبیتە ھۆی ئەوھى خوینىكى يەكجار زۆريان لى بپوات
ھەندىك جار نەخۆشەكە لەوانە يە فرىا نەكەوئىت فرىاكەوتنى
بەپەلەى بۆ بكرئىت لەوانە يە بەخوئىرئىزىيەكە بمرئىت .

بەتايبەت لەوكەسانەى كە جگەريان لاواز ئەبئىت يان لەكار
ئەكەوئىت

ئەم ھۆكارانە وائەكەن خوئىن كەمتر بپوات بۆ دوانزە گرى و
ترشەلۆكەكەش بگەپئىتەوہ بۆگەدە .
ئەمەش وا ئەكات ناوئۆشى سورئىنچك و دوانزە گرى وەكو
ھەلۆھرىن ھەلۆھرىت و ھەوكردنى تئدا دروست ببئىت .

پرسىار / نيشانە ديارەكانى ھەوى گەدە چىن ؟

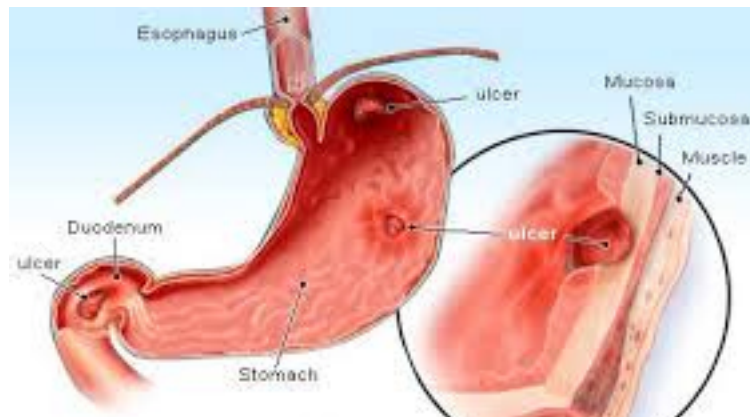
و / نەخۆش ئازارىكى ئەبئىت لەبەشى ژورووى سكى
ئەم ئازارە ئەچئىت بۆ پشت و ئازارەكە ئەبئىتە ھۆى
خەبەركردنەوہى لە خەودا .

ئەم ئازارە ترشەلۆكى لەگەلدایە و ئەبئىتە ھۆى ئەوہى
كەمتر بخوات ئەوكەسانەى ھەوى گەدەيان ھەيە بەرەو
لاوازى ئەپۆن .

زۆر زوو ئەپشئىتەوہ و ئەگەرماوہىەكى زۆرىش
ھەوكردنەكە بەردەوام بوو لەوانە يە بەرەو شئىرپەنجە بپوات .

پرسىار / چارەسەر چىيە بۆ

زۆر بهرز بوو یان ئەگەر خوین کەمتر پۆشت بۆ گەدە لەم کاتانەدا دروست ئەبێت .

هۆکاری ئەوەی ترشەلۆگ بەرز ئەبێتەو لەخەمییکی زۆرەو یان لەگۆرانی ئاو هەواو یان لەخواردنی دەرمانیکەو یان خواردنەوێهکی زۆری مەمی و مادە کحولیەکان ئەبنە هۆی زیابوونی ترشەلۆکی گەدەن .

هۆکاری هەوی دوانزەگریش ئەو کەسانەیی زۆر جگەرە ئەکێشن یان زۆر پاراوی لە کێشەدا ئەژین ئەکریت تووشی هەوی دوانزە گری ببن .

هەندیک جۆری خوین ئەگەری زیتر توشبوونیان هەیه بە هەوی گەدەو دوانزە گری و شێرپەنجە .

وێک ئەو کەسانەیی گروپی خوینەکەیان (A) یان ئەوانەیی دەرمان بۆماوێهکی زۆر بەکار ئەهینن .

دوای سوتانەوێ جگەر جگەر سوۆ یان دوای ماوێهکی زۆر لە بەکارهێنان و خواردنەوێ مەمی و ئەو مادانەیی کە کحولیان تێدایە ، ئەمانە وائە کەن کە جگەر لەئیش بکەوێت چونکە وێک خوین مگۆلیان لیدیت لەبەشی خوارووی سورینچک کە خواردنیکی رەقیان بەرئەکەوێت ئەبێتە هۆی خوین بەرپوونی ئەم خوینگمۆلانە .

جگەر لەمانە تەسکبوونەو هەیه لە سورینچکدا کە زۆرجار ئەم تەسک بوونەو بەهۆی هەو یان گەرانهوێ ترشەلۆگ یان توش بوونی بەشی خوارەوێ سورینچک بە شێرپەنجە یان خواردنەوێ هەندیک شت وێک ریکەوتنی

هەندیک کەس فاست ئەخواتەو یان تیزابیک یان ترشیک زۆر یان تفتیک زۆر کە ئەم هۆکارانە ئەبنە هۆی تەسکبوونەوێ سورینچک یان تەقینی سورینچک نەخۆشەکە لەماوێهکی کەمدا باری تەندروستی زۆر بەدئەبێت .

پرسیار / قه‌له‌وی یان کۆبوونه‌وه‌ی چه‌وری تا چند هۆکاره بۆ نه‌خۆشیه‌کانی سورینچک ؟

دکتۆر / ئەوکه‌سانه‌ی سوتانه‌وه‌یه‌کی به‌رده‌وامییان هه‌یه یان
گه‌رانه‌وه‌ی ترشه‌لۆکیان هه‌یه یان شێرپه‌نجه‌ی سورینچکیان
هه‌یه یان ته‌سکبوونه‌وه‌ی سورینچکیان هه‌یه یان گرژه

سورینچکیان

هه‌یه . ئەمانه

ئەبێته هۆکاری

ئەوه‌ی له‌وانه‌یه

خۆراک نه‌چێته

ناو گه‌ده‌یان

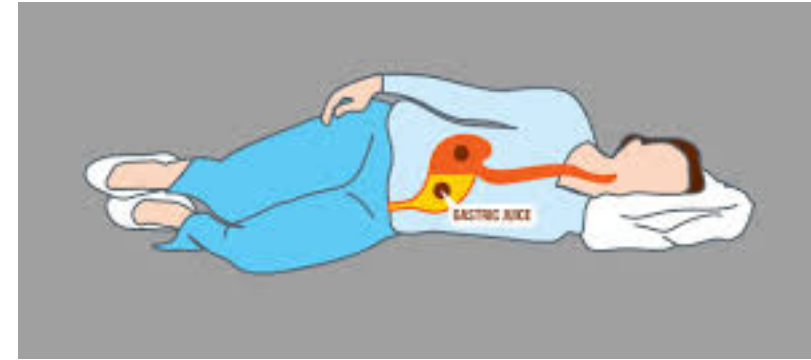
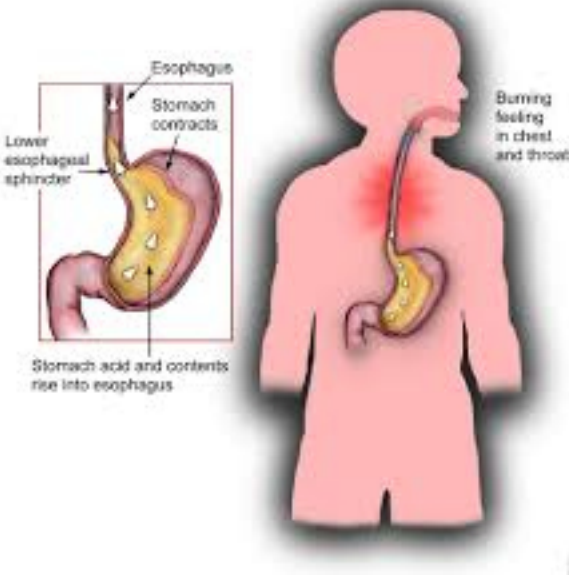
که ئەبێته هۆی

ئەوه‌ی که له‌پو

لاواز ئەبن .

به‌لام ئەوانه‌ی

که قه‌له‌ون

پرسیار / برینی گه‌ده‌ چیه ؟ تا چند بۆماوه‌یی کاریگه‌ری له‌سه‌ر برینی گه‌ده‌ هه‌یه ؟

دکتۆر / برینی گه‌ده‌ واته هه‌وی گه‌ده به‌ته‌نیا باس نا‌کریت
پێشی ئەوتریت هه‌وی هه‌رسی . مه‌به‌ستمان له به‌شی
خواره‌وه‌ی گه‌ده‌و به‌شی خواره‌وه‌ی سورینچک و دوانزه‌گرئ
و له‌گه‌ل‌ پێخۆله‌ کۆیره‌ی دووهم ، ئەکریت له‌یه‌کیاندا
هه‌بێت یان له شوینه‌کانی تریشیدا هه‌بێت .
له‌دوو شته‌وه‌ درووست ئەبێت ئەگه‌ر ترشه‌لۆکی گه‌ده‌

يان زياده كيشيان ههيه له بهر ئه وهى په ستانى ناوسكيان زور ئه بيټ به هوى چه ورپه كيان ئه مه ئه بيټه هوى ئه وهى كه په ستان بخاته سهر گه ده يان كه يارمه تى دهر ئه بيټ له گه پانه وهى ترشه لوك له گه ده وه بؤ سورينچك و سوتانه وه كه زياد بكات .

پرسيار / گه رانه وهى ترشه لوكه

گه ده بؤ سورينچك چيه و هوكاره

دياره كانى چين ؟

و/ سورينچك ئه و بوريه يه نزيكه ي (۲۵) سانتيمه تره خواردن له گه روه وه ئه گه يه نيټه گه ده . چونكه گه ده وهكو مه نجه ليكى بؤگه نه بؤ ئه وهى سه رقا په كه ي هه لنه دريټه وه ئه و بؤنه هه رگيز له هه ناسه ي مرؤقه كه دا نه بيټ , له نيوان خواردن دا دهر كه وانه كه ي دائه خريټ و سورينچك جيا ئه كاته وه له گه ده بؤ ئه وهى ئه و بؤنه يان ترشه لوك نه گه ريټه وه بؤ گه ده . هه ركاتيڪ ئه م دهر كه وانه شلبوويه وه كه پيى ئه وترټ

تونيه كه ي به ره و باشتر پؤشت و رهنگى تيڪ نه چوويټ و ئاره قى نه كرد بيټه وه و ليډانى دلى ئاسايى بوو ئه مه دل نيه و له وانه يه سورينچكه سو بيټ . به لام له م بارانه ئه گه ر له خيزانى خؤمدا پووبدات به دلى داده نيټم تا سورينچكه سو . چونكه دل ترسناكتره و ئه بيټ واى دابنيټين ئه مه دل و به زوويى بيگه يه نينه شويني خوى .

پرسيار / خواردننى قورس له ئيواره و

شه واندا تا چه ند كاريگه رى هه يه بؤ

پودانى ئه م باره ؟

و/ ئه كه ر خواردننىكى زور له ئيواراندا يان له شه واندا بخوين گه ده پره بيټ و ترشه لوكه كه ي زياد ئه كات . شه وان كه پالنه كه وين به تاييه ت له وكه سانه ي كه لاوازي ئه م دهر كه وانايان هه يه ئه بيټه هوى گه رانه وهى ترشه لوك له گه ده يانه وه بؤ سورينچك .

باستان کرد تییدا دهرکهوت تا بیگه یه نینه نه خوشخانه ؟

دهرکهوانه ی خواره وهی سورینچک ئەبیته هۆی ئەوهی که له کاتی خواردندا دانه خریت . وه ئەبیته هۆی دروست بوونی گژویا و گه پانه وهی بۆنی ناخۆش بۆ ناو دهموو و هه ناسه ی نه خوشه که ناخۆش ئەکات .

ترشه لۆگ دیته دهره وه و ئەبیته هۆی سوتانه وهی سورینچک و له وانیه بگه پیتته وه بۆری هه واو دهنگه ژیکان له کار بخات و دهنگی نه خوشه که بگورپیت به تایبته له کاتی شه ودا که ترشه لۆگه کان ئەگه پیتته وه بۆ قورگ و قورقورگه و ئەبیته هۆی گورانی دهنگی . ئەگه که سیکیش په ستانی ناو سکی زۆر بوو وه کو قه له وهی و کاتی سک پری و قه بزیه کی زۆر و خواردنه که بۆ خواره وه نه پوات و باوگژیکی زۆر له ناو سکیدا و ابکات په ستان بخاته سه رگه ده ئەوکات ئەو دهرکهوانه له ژیر ئەو په ستانه

و/ ئەگه که سیک پیشتەر هیچ نیشانه یه کی سورینچکه سو و گه پانه وهی هیچ ترشه لۆکیکی له گه ده وه بۆ سورینچک نه بووبیت .

ئەگه ر ئازاریکی سنگی یان زۆر په نگی تیک چوو بیت ئیمه وا دانه نیین که له وانیه دل بیت به تایبته ئەگه ته مه نی نه خوشه که له چل سال به ره وه سه ربیت .

به لام ئەگه ر یه کییک ئاره قه ی کرده وه یان دلی به په له په ل لییدا هه ناسه ی توند بوو یان په نگی تیک چوو یان ئازاریکی زۆری سنگ یان ئازاریکی زۆری شان و بال و کوپچکه ی هه بوو ئەگه ر بیشزانیت نه خوشی سورینچکی هه یه ئەبیت و افریای بکه ویت که ئەم نه خوشه دلیه تی .

راسته ئازاره کانی سورینچکه سو و گه پانه وهی ترشه لۆک له گه ده وه بۆ سورینچک هه ندیک نیشانه ئەدات وه ک هه ناسه تونی و ئازاری سنگ , به لام ئاره ق کردنه وه و په رنگ بزپکان و هه ناسه توندی زۆری له گه لدا نییه .

ئەگه که سیک له شه ودا ئەمه ی به سه رهات سه ری به ربکریتته وه و که میک شله مه نی بدریتتی و ئەگه ر هه ناسه

زۆرى گەدەدا ئەكرىتەو و ترشەلۆ؛ەكە بەرەو سورىنچك
ئەگەرپىتەو .

پرسىيار / تەمەن تاجەند ھۆكارە يان
زۆر خواردەنەو ھى مەى بۆ گەرپانەو ھى
ترشەلۆك لە گەدەو بۆ سورىنچك
؟ خالى ھاوبەش ھەيە لەنيوان
نۆرەدل و گەرپانەو ھى ترشەلۆك بۆ
سورىنچك ؟

و/ بەلى تەمەن كاريگەرى خۇى ھەيە چونكە مرؤف كە
چويە تەمەنەو ھەموو ماسولكەكانى لاواز ئەبن . يەكك
لەو ماسولكانە ماسولكەى دەرکەوانى سورىنچكە ئەبىتە
ھۆى ئەو ھى لەوانەيە ھەك پىويست ئەو دەرکەوانەيە
دانەخرىت .
ئەبىتە ھۆى ئەو ھى ترشەلۆگ لە گەدەو بەگەرپىتەو بۆ

سورىنچك بەتايبەت لەكاتى نووستندا پراكشان بەتەختى
ئەگەر دوو سەرىن دانەنىت ئەبىتە ھۆى گەرپانەو ھى ئەم
ترشەلۆكانە .

خواردەنەو كحوليكەكان يان چا يان قاو ھەبنە ھۆى ئەم
دەرکەوانە شلبىنەو .

نەخۆش لەم بارەدا ئەبىت شتى نە زۆر سارد نە زۆر گەرم
نە زۆر شيرىن نە زۆر چەور نە زۆر ترش نە خوات چونكە ئەم
زۆرانە ئەبنە ھۆى ئەو ھى ئەم دەرکەوانانە بكرىتەو .

زۆركاتى ھەندىك ھۆرمۆن بەتايبەت ھۆرمۆنى ژنانە لەكاتى
سورپى مانگانە يان تەمەنى لىچوونەو گۆرپانان بەسەردا
ھات ، ئەبىتە ھۆى ئەو ھى ئەم دەرکەوانە شلبىتەو و

ئەبىتە ھۆى گەرپانەو ھى ئەو ترشە لە گەدەو بۆ سورىنچك
زۆركات ھەندىك دەرمان كاريگەرى ھەيە لەسەر سورىنچك
ئەبىتە ھۆى سوتانەو ھى سورىنچك يان ھەوكردى

سورىنچك ، ھەندىك دەرمانمان ھەيە ئەبىتە ھۆى ئەو ھى
دەرکەوانەكە شلبىتەو .

پرسىيار / چۆن ھاوكارى كەسىك
بكەين كە ئەم نيشانانەى كە